

ETT TIOÅRSPROJEKT OM STOCKBÅTAR

M.A.S. funderar på att söka fullfölja det initiativ som utgått från ant. J P Lamm på Statens historiska museum för att dokumentera de stockbåtar som är funna i Sverige (se även C O Cederlund i Fornvännen 1980/2!)
 Därför låter vi publicera SHM:s frågelista som utsänts till ett antal museer främst läns museer. Medan på detta sätt 67 båtar översiktligt dokumenterats ute i landet tillsammans med 23 från SHM och 13 från Nordiska museet kan vi redan nu konstatera genom bl a Sjöhistoriska museets vrakregister och Meddelandens egna register att vi nog kan täcka ytterligare 100-150 båtfynd bara där. Slutsumman ligger än högre, Itkonen lyckades finna inte mindre än 600 finska objekt under 30-talet. Det finns ingen anledning att tro att vi skulle ha ett mindre material i Sverige.
 Vi räknar här med att MAS/Medd lokalredaktörer även hjälper till och att alla läsare med intresse för saken anmäler direkt till Medd nyfynd eller sådana objekt som man är osäker om de registrerats!

Vi inleder med en vinjett av Jonas Jansson som påbörjade SHMs projekt:

TRÄD, STOCK....STOCKBÅT?

(eller; på jakt efter den förhistoriska stockbåten)

I samband med registreringsarbetet av SHM:s stockbåtsmaterial gavs en möjlighet att genomföra en mindre undersökning också av stockbåtar från några läns museer. Även båtar från Nordiska museet samt några hembygdeföreningar berördes av arbetet. SHM har i sitt magasin i kv Garnisonen 23 mer eller mindre kompletta stockbåtar. 13 av dessa har blivit C-14 undersökta, och inte mindre än 6 st befanns vara förhistoriska eller tidigmedeltida. 4 av båtarna ligger i 15-och 1600-tal, en så sent som A.D 1695 +-100 år. Redan en så liten grupp som dessa 23 båtar rymmer alltså en tidsmässig spännvidd om mer än 1000 år.

Mot denna bakgrund är det intressant att fråga sig om förhistoriska båtar uppvisar några avgörande konstruktionskillnader gentemot de mera sentida båtarna. Det finns gott om omhändertagna stockbåtar i museer och hos hembygdsföreningar såväl som hos enskilda. Tips om nya båtfynd in situ kommer med jämna mellanrum från sportdykare. Stockbåten är m a o en rikligt förekommande artefakttyp, även om bevarandeformerna ibland kanske är lite bristfälliga. Man kunde t o m påstå att stockbåten är en smula förbisedd som föremålsgrupp. Delvis kan kanske detta förklaras av båttypens långa användningstid. Tankegångar finns om att båten skulle förlora i intresse som föremålsgrupp betraktad, just med tanke på att den använts in